

PAPER DETAILS

TITLE: GELISMELERİ KAÇIRMA KORKUSUNUN SOSYOTELİZM DAVRANISINA OLAN
ETKİSİNDE PROBLEMLİ SOSYAL MEDYA KULLANIMININ ARACI ROLÜ: ISVEÇ ÖRNEĞİ

AUTHORS: Merve MERT

PAGES: 143-167

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2983923>

GELİŞMELERİ KAÇIRMA KORKUSUNUN SOSYOTELİZM DAVRANIŞINA OLAN ETKİSİNDE PROBLEMLİ SOSYAL MEDYA KULLANIMININ ARACI ROLÜ: İSVEÇ ÖRNEĞİ

Merve MERT*

Öz

Gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO) ve sosyotelizm davranışı bireyin sosyal ilişkilerini, iş performansını ve genel yaşam kalitesini olumsuz yönde etkileyen psikolojik unsurlardan bazılarıdır. Alan yazınında, olumsuz bir duygu durumu olan FoMO'nun sosyotelizm davranışıyla ilişkili olabileceğine dair bulgular yer almaktadır. Bu çalışmanın amaçlarından ilki FoMO, problemli sosyal medya kullanımı ve sosyotelizm davranışı arasındaki ilişkileri incelemektir. Çalışmanın ikinci amacı ise FoMO ve sosyotelizm davranışı arasındaki ilişkide problemli sosyal medya kullanımının aracılık rolünü incelemektir. Bu kapsamda çalışmanın örneklemini, İsveç'in Göteborg Üniversitesi'nde öğrenim gören toplam 451 [217 (%48.1) kadın, 234 (%51.9) erkek] üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışma kapsamına dâhil olan öğrencilere yüz yüze anket uygulanmıştır. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (FoMO) Ölçeği, Problemli Sosyal Medya Kullanım Ölçeği ve Sosyotelizm Davranışı Ölçeği veri toplama araçları olarak kullanılmıştır. Bulgular, FoMO'nun ve problemli sosyal medya kullanımının sosyotelizm davranışını anlamlı olarak yordadığını göstermiştir. Ayrıca, FoMO'nun sosyotelizm davranışının alt boyutu olan telefon tutkusuna olan etkisinde problemli sosyal medya kullanımının aracı rolüne sahip olduğu bulunurken FoMO'nun sosyotelizm davranışının bir diğer alt boyutu olan iletişim bozukluğuna olan etkisinde problemli sosyal medya kullanımının aracı rolü bulunmamıştır. Bu kapsamda, elde edilen bulguların hem alan yazınına hem de pratiğe önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (FoMO), Sosyotelizm, Problemli Sosyal Medya Kullanımı, Kültür.

THE MEDIATING ROLE OF PROBLEMATIC SOCIAL MEDIA USE IN THE IMPACT OF FEAR OF MISSING OUT ON PHUBBING BEHAVIOR: THE SWEDISH EXAMPLE

Abstract

Fear of missing out (FoMO) and phubbing behavior are among the psychological factors that negatively affect an individual's social relationships, work performance, and overall quality of life. There is evidence in the literature that the

* Arş. Gör., Nişantaşı Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Havacılık Yönetimi Bölümü, merve.mert@nisantasi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-4887-8467>.

FoMO is a negative emotional state and can be associated with phubbing behavior. The first purpose of this study was to examine the relationship between FoMO, problematic social media use, and phubbing behavior. The second purpose of the study was to examine the mediating role of problematic social media use in the relationship between FoMO and phubbing behavior. In this context, the sample of the study consisted of a total of 451 [217 (48.1%) female, 234 (51.9%) male] university students at the University of Gothenburg, Sweden. A face-to-face questionnaire was applied to the participants. The Fear of Missing Out Scale, the Problematic Social Media Use Scale, and the Phubbing Behavior Scale were used as data collection tools. Results showed that FoMO and problematic social media use significantly predicted phubbing behavior. In addition, problematic social media use was found to have a mediating role in the effect of FoMO on telephone passion, which is a subdimension of phubbing behavior, whereas problematic social media use had no mediating role in the effect of FoMO on communication disorder, which is another subdimension of phubbing behavior. Therefore, it is anticipated that the findings obtained will make an important contribution to both the literature and practice.

Keywords: Fear of Missing Out (FoMO), Phubbing Behavior, Problematic Social Media Use, Culture.

Giriş

Son yıllarda bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızlı bir şekilde yaygınlaşması, sosyal ve iletişim normlarında köklü değişikliklere yol açmıştır. Bu durum, Türel vd. (2019) tarafından "dijitalleşmenin karanlık yüzü" olarak adlandırılmaktadır. Bu kavram, sosyal medyanın gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO) ve problemli sosyal medya kullanımı gibi olumsuz etkileri ile ilişkili belirleyicilerinin belirlenmesi için birçok araştırmacının çalışmalarına konu olmuştur (Tandon vd., 2022: 174). Bu da, sosyal medyanın olumsuz etkileri olarak adlandırılan "sosyal medyanın karanlık tarafı" hakkında farkındalık artışına yol açmıştır (Roberts ve David, 2020: 386; Roberts ve David, 2016).

Sosyal medya kullanımının artması, insanların dijitalleşmenin getirdiği yenilikleri takip etmek için mobil cihazlarını sık sık kontrol etmelerine neden olmaktadır (Göksün, 2019: 657). Ancak bu durum, bazı insanlarda FoMO'yu tetikleyebilir. FoMO, insanların başkalarının ne yaptıklarını kaçırma korkusudur ve sosyal medya ve diğer çevrimiçi platformlar üzerinden diğer insanların yaptıklarını sürekli olarak takip etme ihtiyacı yaratabilir (Przybylski ve Weinstein, 2013).

Bu ihtiyacın karşılanması, sosyotelizm davranışını tetikleyebilir ve problemli sosyal medya kullanımına yol açabilir. Ayrıca, sosyal medya kullanımı, insanların birbirleriyle iletişim kurma şeklini de değiştirmiştir. Bu kapsamda bir iletişim bozukluğu olarak ifade edilen sosyotelizm kavramı, çeşitli çalışmalara konu olmaktadır (Karadağ vd., 2016; Chotpitayasunondh ve Douglas 2016: 9).

Sosyotelizm, “telefon (phone)” ve “yerini doldurmak (subbing)” kelimelerinin birleşiminden oluşmaktadır. Bu kavram, kişiler arası iletişim sırasında diğer insanları görmezden gelme ve iletişim halindeyken akıllı telefonlarını kullanma eylemi olarak tanımlanmaktadır (Roberts ve David, 2016: 134). Bu nedenle birçok araştırmacı bu davranışın olası belirleyicilerine odaklanmıştır. Spesifik olarak bu belirleyicilerin sosyal medya bağımlılığı, depresyon, can sıkıntısı, stres ve sosyal kaygı gibi olumsuz duygu ve davranışların olduğu tespit edilmiştir (AlSaggaf ve O'Donnell, 2019: 132; Balta vd., 2018: 2; Franchina vd., 2018). Ancak sosyotelizm davranışının neden ve nasıl tetiklendiği hâlâ büyük ölçüde keşfedilememiştir. Buradan hareketle mevcut çalışma, olası olumsuz duygu ve davranışlara neden olabilecek olan sosyotelizm davranışının önüne geçilebilmesi için belirleyicileri tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, olumsuz bir duygu durumu olan FoMO'nun sosyotelizm davranışı üzerindeki olası etkisinde problemlili sosyal medya kullanımının aracı etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ayrıca çalışma, sosyotelizm davranışının alt boyutları olan iletişim bozukluğu ve telefon tutkusu üzerinden bu ilişkileri incelemeyi ve araştırmanın kapsamını genişletmeyi hedeflemektedir.

1. LİTERATÜR TARAMASI

1.1. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (FoMO) ve Sosyotelizm Davranışı

Sosyotelizm genellikle bireylerin birbirleriyle iletişim kurarken akıllı telefonlarına odaklanmaları ve kişiler arası iletişimden kopmaları şeklinde tanımlanmaktadır (Karadağ vd., 2016). Bu kavram, bağımlılık olarak ifade edilmekte ve sosyal bir davranış bozukluğu olarak ele alınmaktadır. Konuyla ilgili alan yazınında, kişilerin akıllı telefonlarına aşırı bağlanmalarının sosyal ilişkileri olumsuz etkileyebileceği ve iletişim becerilerini zayıflatabileceği yönünde birçok çalışma bulunmaktadır (Balta vd., 2018: 8). Chotpitayasunondh ve Douglas (2016) yaptıkları çalışmada sosyotelizm davranışlarının internet bağımlılığı ve FoMO ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Bu çalışma, sosyal medyanın kullanımının insan davranışları üzerindeki etkilerini incelemiş ve akıllı telefon kullanımının psikolojik sorunlara neden olabileceğini ortaya koymuştur. Sadece internet ya da akıllı telefon bağımlılığı ile açıklanamayan sosyotelizm davranışının kaynağı, bazı bireylerin sadece o anda karşılarında bulunan kişi ile ilişki kurmak istememelerinden kaynaklanabilir. Bu nedenle, sosyotelizm davranışı gösteren bir bireyin otomatik olarak internet ya da akıllı telefon bağımlısı olduğunu söylemek yanıltıcı olabilir. Başka bir deyişle, sosyotelizm davranışı gösteren bireyler, çeşitli sebeplerle yüz yüze iletişimi tercih etmeyebilirler ve bu nedenle dijital cihazlara daha fazla bağlanabilirler. Bu davranışın nedenleri arasında, dijital cihazlar üzerinden daha rahat, daha kontrol edilebilir ve daha az kaygı veren bir iletişim kurma arzusu, sosyal kaygı, utangaçlık, yalnızlık

hissi gibi psikolojik faktörler de yer alabilir (Göksün, 2019: 657). Karadağ vd., (2015), sosyotelizm davranışının, iletişim bozukluğu ve telefon bağımlılığı olmak üzere iki alt boyuttan oluştuğunu belirtmektedirler. Bu boyutlar, bireyin hem iletişimde yaşadığı zorlukları hem de telefona olan bağımlılığını ele almaktadır. İletişim bozukluğu alt boyutu, bireyin yüz yüze iletişimde zorlanması, empati eksikliği, sözlü ve sözsüz iletişim becerilerinde azalma gibi sorunları ifade ederken, telefon tutkusu alt boyutu ise bireyin telefonu sürekli kontrol etme, telefonu kullanmama korkusu, telefon kullanımından zevk alma, telefon kullanımında kontrol kaybı gibi belirtileri kapsar.

Diğer taraftan, olumsuz duygu durumlarının sosyotelizm davranışını artırdığı ortaya konulmuştur. Örneğin, Przybylski ve Weinstein (2013) tarafından yapılan bir araştırmada, FoMO duygusunun sosyal medya kullanımını artırdığı ve aynı zamanda sosyotelizm davranışını da tetiklediği bulunmuştur. Araştırmaya katılanların çoğunluğu, diğer insanların paylaşımlarını kaçırmama korkusu nedeniyle sürekli olarak sosyal medyayı kontrol ettiklerini ve telefonlarını ellerinden düşürmediklerini belirtmiştir.

Kullanımlar ve Doyumlar Teorisi'ne (KDT) göre, bireylerin sosyal ortamlarda akıllı telefon kullanmalarının temelinde geçici duygular yer almaktadır. Bu duygular arasında can sıkıntısı, yapacak başka bir şeyin olmadığı hissi, boş zamanı değerlendirme ihtiyacı ve FoMO yer alır (Papacharissi ve Rubin, 2000: 175). Bu geçici duygular, bireylerin anlık eylemler yoluyla anlık duyguları rahatlatmaya ve gidermeye yönelmelerine neden olabilir. Örneğin, bir birey telefonuna bakarak sosyal medya kullanabilir, oyun oynayabilir veya haberleri takip edebilir. Benzer şekilde, bireyler FoMO hissettiklerinde de bu duyguya bir tepki olarak akıllı telefon kullanımına yönelebilirler (Elhai vd., 2018: 289). Diğer taraftan, akıllı telefon kullanımına yönelmek ve sosyal medya platformlarında zaman geçirmek, bireylerde problemli sosyal medya kullanımı ve sosyotelizm davranışı sergileme riskini artırabilir (Bolkan ve Griffin, 2017: 313; Dayapoğlu vd., 2016; Elhai vd., 2016: 510; Wegmann vd., 2018). Bu durum, bireylerin diğer insanlarla ilişki kurmalarını engelleyebilir ve yalnızlık, depresyon ve kaygı gibi duygusal sorunlara neden olabilir. Bu nedenle, akıllı telefon kullanımının sınırlı tutulması ve sosyal medya kullanımının kontrollü olması önemlidir.

1.2. Problemli Sosyal Medya Kullanımının Aracı Rolü

Günümüzde sosyal medya kullanımı, özellikle gençler arasında yaygınlaşmıştır ve birçok farklı soruna neden olmaktadır. Bu sorunlar arasında psikolojik sorunlar, sosyal izolasyon ve manipülasyon yer almaktadır (Tandon vd., 2022: 174; Bolkan ve Griffin, 2017). Bu konuyla ilgili olarak birçok araştırma yapılmış ve bu araştırmaların sonuçları, sosyal medyanın sağlıksız kullanımının ciddi sonuçlarının olabileceğini göstermektedir (Dayapoğlu vd., 2016: 3; Elhai vd., 2016; Wegmann vd., 2018; Tandon vd., 2022; Bolkan ve Griffin, 2017: 313). Örneğin, Twenge vd. (2018), yaptıkları

bir araştırmada, sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte gençlerin psikolojik sorunlarının da arttığı bulmuşlardır. Benzer şekilde, Lin vd.'nin (2016) yaptığı bir çalışmada, sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte insanlar arasındaki gerçek dünya ilişkilerinin azaldığı tespit edilmiştir. Beyens vd.'nin (2018) yaptığı bir araştırmada, FoMO ve problemlili sosyal medya kullanımı arasında güçlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Araştırmaya katılanların çoğu, sosyal medya kullanımında aşırıya kaçtıklarını ve FoMO hissettiklerini belirtmiştir. Bunun yanı sıra, problemlili sosyal medya kullanımı ile FoMO arasında karşılıklı bir etkileşim olduğu da tespit edilmiştir. Yani, problemlili sosyal medya kullanımı FoMO'ya neden olabilirken, aynı zamanda FoMO da problemlili sosyal medya kullanımını artırabilir. Benzer şekilde, Çuhadar ve Çam (2020) yaptıkları araştırmada, FoMO'nun problemlili sosyal medya kullanımıyla ilişkili olduğunu ve bu ilişkinin medyanın aracılık ettiği sosyal bağımlılıkla açıklandığını belirtmişlerdir. Diğer bir ifadeyle, sosyal medya kullanıcıları, arkadaşlarının etkinliklerini kaçırmaktan korktukları için sürekli olarak sosyal medya kullanmaya devam ederler. Bu durum, problemlili sosyal medya kullanımının artmasına neden olabilir.

Birçok araştırma, problemlili sosyal medya kullanımının sosyotelizm davranışı ile olumlu bir ilişkisi olduğunu göstermektedir (Koç ve Gülyağcı, 2018: 279; Liu vd., 2020: 281; Wang vd., 2020: 427; Griffiths ve Kuss, 2017; McDaniel ve Coyne, 2016). Bu araştırmalar, problemlili sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte, bireylerin diğer insanlarla gerçek hayattaki etkileşimlerinin azaldığını ve mobil cihazlarına daha fazla bağımlı hale geldiklerini göstermektedir. Örneğin, Liu vd. (2021), problemlili sosyal medya kullanımının sosyotelizm davranışı ile pozitif bir ilişkisi olduğunu bulmuştur. Araştırmaya katılan öğrenciler arasında, problemlili sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte sosyotelizm davranışlarının da arttığı görülmüştür. Benzer şekilde, Wang vd. (2020) da problemlili sosyal medya kullanımının sosyotelizm davranışıyla ilişkili olduğunu belirtmiştir. Griffiths ve Kuss (2017)'in yaptığı bir araştırmada, sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte sosyotelizm davranışının da arttığı tespit edilmiştir. Araştırmaya katılanların çoğu, sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte telefonlarını daha sık kontrol ettiklerini ve gerçek dünya etkileşimlerinde azalma yaşadıklarını belirtmiştir. McDaniel ve Coyne (2016) tarafından yapılan araştırmada, problemlili sosyal medya kullanımının sosyotelizm davranışı ile olan ilişkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda, problemlili sosyal medya kullanımı düzeyleri yüksek olan öğrencilerin sosyotelizm davranışları da daha yüksek bulunmuştur. Başka bir ifadeyle, sosyal medya kullanımı problemi yaşayan öğrencilerin, diğer insanlarla yüz yüze iletişim halindeyken telefonlarına daha fazla ilgi gösterme eğilimleri olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmalar, problemlili sosyal medya kullanımının insanların gerçek hayattaki etkileşimlerini azalttığını ve sosyotelizm davranışını arttırdığını göstermektedir. Bu nedenle, problemlili sosyal medya kullanımının azaltılması,

bireyler arasındaki gerçek hayattaki etkileşimleri arttırabilir ve sosyotelizm davranışının azalmasına yardımcı olabilir.

Diğer taraftan yukarıda da belirtildiği gibi bireyler, bir olumsuz duygu durumu olan FoMO ile baş etmek amacıyla sosyal medya platformlarında zaman geçirebilmektedir (Bolkan ve Griffin 2017: 313; Elhai vd., 2017: 75; Wegmann vd., 2021). Optimal akış teorisine göre bireyler, sosyal medya platformlarında zaman geçirdiklerinde içinde bulundukları olumsuz duygu durumlarından kurtularak olumlu duygular hissetmektedir (Salehan ve Negahban, 2013). Bu durum da bireyleri daha fazla sosyal medya platformlarında zaman geçirmeye teşvik etmektedir. Önceki çalışmalar, problemli sosyal medya kullanan insanların daha fazla sosyotelizm davranışı sergilediklerini ortaya koymuştur (Balta vd., 2018: 2; Karadağ vd., 2015). Yine önceki araştırmalar, problemli sosyal medya kullanımı ile sosyotelizm davranışı arasındaki ilişkiyi sosyotelizm davranışını tek bir boyut olarak ele alarak ortaya koymuştur (Błachnio ve Przepiórka, 2019: 270; Franchina vd, 2018). Fakat sosyotelizm davranışı iki alt boyut içermektedir ve her boyutu için bu ilişkiden söz edilemeyebilir. Dolayısıyla, sosyotelizm davranışını tek boyut olarak incelemek yerine alt boyutları ile incelemek ve ilişkileri alt boyutlar üzerinden araştırmak bu davranışın diğer kavramlarla olan ilişkisini daha sağlıklı olarak ortaya koymaya yardımcı olacaktır. Bu kapsamda mevcut çalışma, sosyotelizm davranışını iletişim bozukluğu ve telefon tutkusu olmak üzere iki boyut (Karadağ vd, 2015) üzerinden ele almayı ve çalışmanın kapsamını genişletmeyi amaçlamaktadır. Teorik ve deneysel kanıtlara dayanarak çalışmanın hipotezleri şu şekildedir;

H1: Gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO) sosyotelizm davranışını pozitif olarak etkilemektedir ve bu etkiye, problemli sosyal medya kullanımı aracılık etmektedir.

H2: Gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO) sosyotelizm davranışının iletişim bozukluğu boyutuna pozitif olarak etki etmektedir.

H3: Problemli sosyal medya kullanımı, gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO) ile sosyotelizm davranışının iletişim bozukluğu boyutu arasındaki ilişkiye aracılık etmektedir.

H4: Gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO) sosyotelizm davranışının telefon tutkusu boyutuna pozitif olarak etki etmektedir.

H5: Problemli sosyal medya kullanımı, gelişmeleri kaçırma korkusu (FoMO) ile sosyotelizm davranışının telefon tutkusu boyutu arasındaki ilişkiye aracılık etmektedir.

1.3. Hofstede Kültürel Boyutları

Küreselleşen dünya, uluslararası işletmelerin dünya genelinde faaliyet göstermesine ve kültürler arası etkileşimlerin artmasına neden olmuştur. Bu durum, kültür farklılıklarının yönetimini zorlaştırmaktadır. Kültür farklılıklarını anlamak, işletmelerin başarısı açısından büyük önem

taşımaktadır. Bu nedenle, kültür farklılıklarının yönetimi konusunda birçok araştırma yapılmıştır (Triandis vd., 1985: 395; McCrae ve Costa, 1987: 81; Hofstede, 2011; Mert vd., 2019). Bu çalışmalardan biri, Hofstede tarafından geliştirilen kültürel boyutlar teorisidir. Hofstede, 1970'lerde IBM'de yürüttüğü bir araştırma sırasında, farklı kültürler arasındaki değerleri ve davranışları incelemiş ve kültürel boyutlar teorisini geliştirmiştir. Hofstede, kültürel boyutları, bir kültürün temel değerlerini ve davranışlarını ölçmek için kullanılan kategoriler olarak tanımlar. Bu model, beş ana boyuttan oluşur: güç mesafesi, bireysellik/toplulukçu, erkeklik/kadınlık, belirsizlikten kaçınma ve uzak doğululuk (Hofstede, 2011).

- **Bireysellik-Kolektivizm:** Bireysellik, bireyin kendi çıkarlarının, değerlerinin ve haklarının korunmasına verilen önemdir. Kolektivizm ise grubun çıkarlarının ve ihtiyaçlarının korunmasına verilen önemdir.

- **Güç mesafesi:** Güç mesafesi, toplumun bir hiyerarşiye ne kadar önem verdiğini gösteren bir boyuttur. Güç mesafesi yüksek toplumlarda, otorite ve statüye sahip kişilerin daha çok saygı gördüğü ve ayrıcalıklarının olduğu bir yapı vardır.

- **Belirsizlikten kaçınma:** Bu boyut, belirsizliği ne kadar kabul edilebilir bulduğumuzu gösterir. Bazı toplumlarda, belirsizlik kabul edilemez ve riskten kaçınılırken diğer toplumlarda belirsizlik daha kolay kabul edilir.

- **Erkeklik-Dişilik:** Bu boyut, toplumda cinsiyet rollerinin nasıl tanımlandığını belirler. Erkeklik özellikle rekabet, başarı, güç, mal ve hizmetlerin kazanımı gibi özelliklerin takdir edildiği bir toplumda öne çıkarken dişilik ise daha çok işbirliği, bakım ve hoşgörüye dayalı bir toplumda öne çıkar.

- **Uzak Doğululuk-Batıcılık:** Bu boyut, Doğu ve Batı kültürleri arasındaki farklılıkları gösterir. Batı kültürleri daha bireysel, özgür düşünceli ve doğrudan olma eğilimindeyken Doğu kültürleri daha çok toplumsal uyum, sadakat ve dolaylı davranışa önem verir.

Hofstede'nin kültürel boyutlarına dayalı birçok araştırma yapılmıştır. Örneğin, Triandis vd. (1985) tarafından yapılan bir çalışmada, 14 farklı kültürün Hofstede'nin beş kültürel boyutuna göre değerlendirildiği bulgular sunulmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre, farklı kültürler arasında belirgin farklılıklar vardı. Örneğin, Güney Kore gibi yüksek güç mesafesi olan ülkelerde, hiyerarşi ve otoriteye saygı önemliyken, İsveç gibi düşük güç mesafesi olan ülkelerde daha eşitlikçi bir yaklaşım benimsenmektedir.

Başka bir araştırma da, McCrae ve Costa (1987) beş faktörlü kişilik modeli (Açıklık, Uyum, Bilinçlilik, Dışa Dönüklük ve Duygusal Kararlılık) ile Hofstede'nin kültürel boyutlarını karşılaştırmışlardır. Çalışmalarında, Dışa Dönüklük ve Uyum faktörlerinin, Hofstede'nin Bireycilik/Toplulukçuluk boyutuyla, Bilinçlilik faktörünün ise Hofstede'nin Kültürel Yöneltilme boyutuyla bağlantılı olduğunu göstermişlerdir. Sonuç olarak, Hofstede'nin kültürel boyutları, kültürler arasındaki farklılıkların anlaşılmasına yardımcı

olan önemli bir araçtır. Bu model, farklı kültürler arasındaki farklılıkları anlamak ve küresel işletmelerin başarısını artırmak için kullanılabilir.

2. AMAÇ VE YÖNTEM

2.1. Amaç

Mevcut çalışma, olası olumsuz duygu ve davranışlara neden olabilecek olan sosyotelizm davranışının önüne geçilebilmesi için belirleyicileri tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, olumsuz bir duygu durumu olan FoMO'nun sosyotelizm davranışı üzerindeki olası etkisinde problemlili sosyal medya kullanımının aracı etkisini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Ayrıca çalışma, sosyotelizm davranışının alt boyutları olan iletişim bozukluğu ve telefon tutkusu üzerinden bu ilişkileri incelemeyi ve araştırmanın kapsamını genişletmeyi hedeflemektedir.

2.2. Örneklem

Bu çalışma, İsveç'te yaşayan ve Göteborg Üniversitesi'nde öğrenim gören 500 öğrenciden oluşan bir örneklem ile yürütülmüştür. Bunun nedeni, İsveç'in bireysel bir toplum olmasıdır. Bireysel toplumların bilgi edinme kaynakları sosyal medyadır, bireyler televizyon izlemek yerine bilgisayarda vakit geçirmeyi tercih ederler. Dolayısıyla, bireysel toplumların sosyal medya kullanım süresi, kolektif toplumlara (Türkiye gibi) kıyasla daha fazladır (Hofstede, 2011). Bu kapsamda problemlili sosyal kullanımının belirleyicilerini anlamada bireysel toplumların incelenmesi daha anlamlı olacaktır.

Katılımcılara gönüllü katılım esasına dayalı olarak kolayda örnekleme yoluyla ulaşılmıştır. Araştırmaya katılmaya istekli olan katılımcılara yüz yüze anket uygulanmıştır. Verilerin eksik doldurulması (31 katılımcı) ve birden fazla seçeneğin işaretlenmesi (18 katılımcı) nedenleriyle 49 katılımcı analiz dışı bırakılmıştır. Bu kapsamda nihai örneklem grubu 217'si (%48.1) kadın ve 234'ü (%51.9) erkek olmak üzere toplam 451 Göteborg Üniversitesi öğrencisinden oluşmaktadır. Tablo 1'e göre araştırmaya katılanların %22.4'ü 20'den küçük, %27.5'i 20-22 aralığında, %28.8'i 23-25 aralığında ve %21.3'ü 26 ve üzeri yaşındadır.

Tablo 1. Katılımcıların Tanımlayıcı Nitelikleri

Değişkenler	Frekans	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	217
	Erkek	234
Yaş	20'den küçük	101
	20-22	124
	23-25	130
	26 ve üzeri	96

Toplam	451	100
--------	-----	-----

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Gelişmeleri Kaçırma Korkusu (FoMO) Ölçeği

Mevcut çalışmada, Przybylski vd. (2013) tarafından geliştirilen tek boyutlu FoMO ölçeği kullanılmıştır. 5'li Likert ölçeği kullanılarak hazırlanan FoMO ölçeğinde “kesinlikle katılmıyorum (1)”, “katılmıyorum (2)”, “kararsızım (3)”, “katılıyorum (4)” ve “kesinlikle katılıyorum (5)” seçeneklerinin bulunduğu toplam on madde yer almaktadır. Ölçekte yer alan maddeler, kişilerin diğer insanların sosyal etkileşimlerini kaçırma korkusunu ölçmektedir. Örneğin, ölçeğin bazı maddeleri şunlardır: "Sosyal medyada en son ne olduğunu kontrol etme ihtiyacı hissedirim."; "Arkadaşlarımdan birinin bir şey hakkında konuştuğunu ve benim bilmediğimi düşünürsem endişelenirim." ve "Sosyal medyada başkalarının neler yaptığını kaçırsam üzülürüm.". Araştırma kapsamında ölçeğin iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .89$ olarak hesaplanmıştır.

2.3.2. Problemli Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği

Bu çalışmada, katılımcıların problemli sosyal medya kullanım düzeylerini belirlemek amacıyla Van den Eijnden vd. (2016) tarafından geliştirilen Sosyal Medya Bozukluğu Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin dokuz maddesi bulunmaktadır ve 5'li Likert ölçeği (1: kesinlikle katılmıyorum, 2: katılmıyorum, 3: kararsızım, 4: katılıyorum 5: kesinlikle katılıyorum) kullanılarak derecelendirilmiştir. Ölçeğin bazı maddeleri şunlardır: "Sosyal medyada geçirdiğim süreyi kontrol etmekte zorlanıyorum."; "Sosyal medya kullanımım iş veya okul çalışmalarımı etkiliyor." ve "Sosyal medyayı kullanmadığım zamanlarda endişe hissediyorum.". Ölçek tek faktörlü bir yapıya sahiptir (Eijnden vd., 2016) ve iç tutarlılık katsayısı $\alpha = .82$ olarak hesaplanmıştır.

2.3.3. Sosyotelizm Davranışı Ölçeği

Araştırmada, bireylerin diğer bireylerle iletişim halindeyken telefonla oynama eğilimini ölçmek için Karadağ vd. (2015) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Bu ölçek, İletişim Bozukluğu ve Telefon Tutkusu olmak üzere on ifadeden oluşmaktadır. Bu ölçekte yer alan ifadeler arasında, "Başkalarıyla konuşurken telefonumdan mesajlar aldığım için dikkatimi dağıtmak zorunda kalıyorum."; "Arkadaşlarımla zaman geçirirken telefonumdan sosyal medyada gezinmek istiyorum." ve "Yemek yerken bile telefonuma bakmadan duramıyorum." gibi ifadeler yer almaktadır. Ayrıca, 5'li Likert ölçeği (1: kesinlikle katılmıyorum, 2: katılmıyorum, 3: kararsızım, 4: katılıyorum, 5: kesinlikle katılıyorum) kullanılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı bütün ölçek için $\alpha = .85$ olarak hesaplanmıştır. Alt ölçekler için ise İletişim

Bozukluğu alt ölçeği için $\alpha = .92$ ve Telefon Tutkusu alt ölçeği için $\alpha = .86$ olarak hesaplanmıştır.

2.4. İşlem

Mevcut araştırmanın etik ilkelere uygunluğu Nişantaşı Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 2022/1 toplantı sayısı ile 02.01.2023 tarihinde onaylanmıştır. Veriler, 09-20 Ocak 2023 tarihleri arasında yüz yüze anket yöntemi ile toplanmıştır. Katılımcılar, “Bilgilendirilmiş Onam Formu” aracılığıyla araştırmanın kapsamı hakkında detaylı olarak bilgilendirilmiştir. Göteborg Üniversitesi’nde farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilere ulaşmak için derslerin öğretim üyesinden izin alınmış ve ders sonlarında araştırmaya katılmaya istekli olan öğrencilere anketler uygulanmıştır. Ayrıca okul kütüphanesi sorumlusundan izin alınarak orada ders çalışan öğrencilere de istekleri doğrultusunda anketler uygulanmıştır.

2.5. Veri Analizi

Öncelikle, katılımcılardan yüz yüze olarak toplanan veriler Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) ile analiz edildi. Daha sonra hatalı veriler tespit edildi ve programdan çıkartıldı. Ardından, araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenilirliği ve geçerliliği analiz edildi. Sosyotelizm davranışı ölçeği, iletişim bozukluğu ve telefon tutkusu olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır ve bu boyutlar doğrulayıcı faktör analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bunun yanı sıra, tanımlayıcı istatistikler ve değişkenler arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Araştırmada kurulan hipotezlerin test edilmesi için SPSS 22 ve aracılık modellerinin test edilmesi için Hayes vd. (2017) tarafından geliştirilen PROCESS Makro (Model 4) kullanılmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi için AMOS 21 programı kullanılmıştır. Bootstrapping yöntemi kullanılarak orijinal verilerden yeniden elde edilen büyük veri setlerine dayalı %95 güven aralığı çıktıları elde edilmiştir. Bu yöntem, çok sayıda regresyon eşitliğinin modellenmesini sağlamaktadır (Hayes vd., 2013: 2).

Bu çalışmada, aracılık modellerinin test edilmesinde Baron ve Kenny’nin (1986) geleneksel yöntemi ve Sobel testi yerine bootstrap yöntemi kullanılmıştır. Bootstrap yöntemi, orijinal veriden yeniden örnekleme yaparak çok sayıda regresyon eşitliğinin modellenmesini sağlar ve sonuçların güvenilirliğini artırır (Preacher vd., 2007: 185; Zhao vd, 2010: 197). Bu çalışmada da, aracı değişkenlerin dolaylı etkileri 5000 kişilik örneklem üzerinden bootstrap tekniği kullanılarak değerlendirilmiştir. Aracı değişkenlerin %95 güven aralığında sıfırın yer almaması dolaylı etkinin anlamlı olduğuna işaret etmektedir. Bu nedenle, bootstrap yöntemi daha güvenilir sonuçlar verdiği için aracılık modellerinin test edilmesinde tercih edilmiştir (Preacher ve Hayes, 2008: 879).

3. BULGULAR

3.1. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Çalışmada sosyotelizm davranışı ölçeği için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, ölçeğin iki alt boyutu olan iletişim bozukluğu ve telefon tutkusu boyutlarının varlığı doğrulanmış ve ölçeğin yapı geçerliliği ortaya konulmuştur.

Tablo 2. Amos Programı ile Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizinden Elde Edilen Uyum İndeksi Değerleri

Uyum İndekleri	İyi Uyum Değerleri	Kabul edilebilir Uyum Değerleri	Ulaşılan Değerler
RMSEA	$.00 \leq RMSEA \leq .05$	$.05 \leq RMSEA \leq .08$	.038
NFI	$.95 \leq NFI \leq 1.00$	$.90 \leq NFI \leq .95$	.96
CFI	$.95 \leq CFI \leq 1.00$	$.90 \leq CFI \leq .95$	.97
GFI	$.95 \leq GFI \leq 1.00$	$.90 \leq GFI \leq .95$	.96
AGFI	$.90 \leq AGFI \leq 1.00$	$.85 \leq AGFI \leq .90$	.93
IFI	$.95 \leq IFI \leq 1.00$	$.90 \leq IFI \leq .95$	.97
RFI	$.95 \leq RFI \leq 1.00$	$.90 \leq RFI \leq .95$	.95
χ^2/df	$0 \leq \chi^2/df \leq 2$	$2 \leq \chi^2/df \leq 3$	2.78

Bu araştırmada, sosyotelizm davranışı ölçeği için iki faktörlü bir yapı kullanılmıştır ve bu yapıda iletişim bozukluğu ve telefon tutkusu boyutları bulunmaktadır. Her boyut için beş adet madde ölçekte yer almaktadır. Doğrulayıcı faktör analizi yapılmış ve model uyum kriterleri incelenmiştir. Tablo 2'de, elde edilen model uyum kriterlerin istenilen sınırlar içinde olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin yapı geçerliliğine ve boyutlarının güvenilir bir şekilde ölçülmesine işaret etmektedir.

3.2. Korelasyon Analizi Sonuçları

Mevcut araştırmayı oluşturan tüm değişkenlerin ortalamaları, standart sapmaları ve korelasyon sonuçları Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Tüm Değişkenlerin Tanımlayıcı İstatistikleri

Değişkenler	Ort.	SS.	1	2	3	4	5
1.FoMO	3.40	.82	1				
2.PSMK	3.27	.74	.504**	1			
3.TT	3.44	.67	.587**	.569**	1		
4.SD\İB	3.20	1.08	.286**	.850**	.230**	1	
5.SD\TT	3.35	.80	.549**	.707**	.743**	.228**	1

Not. SS= Standart Sapma, Ort.= Ortalama, FoMO= Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, PSMK= Problemlı Sosyal Medya Kullanımı, SD= Sosyotelizm Davranışı, İB= İletişim Bozukluğu, TT= Telefon Tutkusu

N = 451, **p < .01

Tablo 3'te verilen korelasyon analiz sonuçlarında FoMO ile sosyotelizm davranışı ve sosyotelizm davranışının alt boyutları (iletişim bozukluğu, telefon tutkusu) arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.587$, $p<.05$; $r=.286$, $p<.05$; $r=.549$, $p<.05$). Buna ek olarak, FoMO'nun problemlı sosyal medya kullanımı arasında da pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.504$, $p<.05$). Ayrıca, problemlı sosyal medya kullanımı ile sosyotelizm davranışı ve sosyotelizm davranışının alt boyutları arasında da pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.569$, $p<.05$; $r=.850$, $p<.05$; $r=.707$, $p<.05$).

3.3 Aracılık Analizi Sonuçları

Mevcut araştırmada, FoMO ile sosyotelizm davranışı arasındaki anlamlı ilişkide problemlı sosyal medya kullanımının aracılık rolünün tanımlanmasına yönelik sonuçlar Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Problemlı Sosyal Medya Kullanımının Aracılık Etkisinin Test Edilmesi

	Model 1 (SD)		Model 2 (PSMK)		Model 3 (SD)	
	B	T	B	T	B	T
FoMO	.45***	12.38	.48***	15.36	.23***	5.60
PSMK	-	-	-	-	.45***	8.96
R ²	.25		.34		.36	
F	153.27		236.18		130.38	

Not. N= 451, FoMO= Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, PSMK= Problemlı Sosyal Medya Kullanımı, SD= Sosyotelizm Davranışı, *** p < .001

Tablo 4'te, bağımlı değişkenlerin bağımsız değişkenler üzerindeki etkileri gösterilmiştir. Modelimize uygun olarak üç farklı alt model oluşturulmuştur. İlk modelde (Model 1) FoMO'nun sosyotelizm davranışı üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. Buna göre FoMO'nun sosyotelizm davranışı üzerindeki etkisi pozitifdir ($b = .45$, $p < .001$). Model 2'de FoMO'nun problemlı sosyal medya kullanımı üzerindeki etkileri analiz edilmiştir. FoMO'nun problemlı sosyal medya kullanımı üzerindeki etkisi de pozitif olarak gerçekleşmiştir ($b = .48$, $p < .001$). Son olarak, FoMO ve problemlı sosyal medya kullanımının sosyotelizm davranışına olan etkisi Model 3'te gösterilmiştir. FoMO ($b = .23$, $p < .001$) ve problemlı sosyal medya kullanımı ($b = .45$, $p < .001$) sosyotelizm davranışı üzerinde pozitif bir etkiye sahip olmuştur. Sonuç olarak, aracılık rolünün olması için gerekli anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Tablo 4'te görüldüğü gibi problemlı sosyal medya

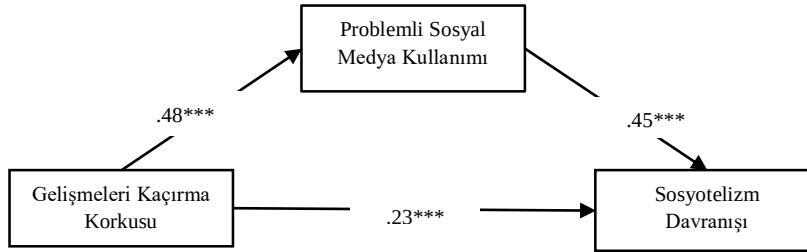
kullanımının aracılık etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [indirect effect=.2207, SE=.0278, 95% CI=(.1672, .2756)].

Tablo 5. Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyotelizm Davranışı Üzerindeki Doğrudan ve Dolaylı Etkileri

FoMO'nun SD Üzerindeki Toplam Etkileri	Unstand.	SE	LLCI	ULCI
	.4559	.0368	.3835	.5282
FoMO'nun SD Üzerindeki Doğrudan Etkileri				
	.2352	.0419	.1527	.3176
FoMO'nun SD Üzerindeki Dolaylı Etkileri (PSMK Aracılığıyla)				
FoMO > PSMK > SD	.2207	.0278	.1672	.2756

Not. N = 451, FoMO= Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, PSMK= Problemlili Sosyal Medya Kullanımı, SD= Sosyotelizm Davranışı

Şekil 1. Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyotelizm Davranışına Etkisinde Problemlili Sosyal Medya Kullanımının Aracı Rolü (p < .001)**

Tablo 6’da, FoMO ile sosyotelizm davranışı boyutları (iletişim bozukluğu, telefon tutkusu) arasındaki anlamlı ilişkide problemlili sosyal medya kullanımının aracılık rolünün tanımlanmasına yönelik sonuçlar verilmiştir.

Tablo 6. Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyotelizm Davranışının Alt Boyutlarına Etkisinde Problemlili Sosyal Medya Kullanımının Aracılık Etkisinin Test Edilmesi

İletişim Bozukluğu						
	Model 1 (SD)		Model 2 (PSMK)		Model 3 (SD)	
	B	T	B	T	B	T
FoMO	.37***	6.31	.48***	15.36	.30***	4.12
PSMK	-	-	-	-	.15***	1.69
R ²	.08		.34		.08	
F	39.87		236.18		21.46	

Telefon Tutkusu						
	Model 1 (SD)		Model 2 (PSMK)		Model 3 (SD)	
	B	T	B	T	B	T
FoMO	.53***	13.90	.48***	15.36	.16***	4.49
PSMK	-		-		.76***	16.77
R ²	.30		.34		.57	
F	193.28		236.18		297.75	

Not. N= 451, FoMO= Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, PSMK= Problemlili Sosyal Medya Kullanımı, PB= Sosyotelizm Davranışı, İB= İletişim Bozukluğu, TT= Telefon Tutkusu
 *** p < .001

Tablo 6'da görüldüğü gibi, Model 1'de FoMO'nun sosyotelizm davranışının iletişim bozukluğu boyutu üzerindeki etkisi pozitiftir (b =.37, p<.001). Benzer şekilde FoMO'nun sosyotelizm davranışının telefon tutkusu boyutu üzerindeki de etkisi pozitiftir (b=.53, p<.001). Model 2'de ise FoMO'nun problemlili sosyal medya kullanımı üzerindeki etkisinin pozitif olduğu görülmektedir (b =.48, p<.001). Model 3'te ise FoMO (b=.16, p<.001) ve problemlili sosyal medya kullanımı (b=.76, p<.001) sosyotelizm davranışının telefon tutkusu boyutu üzerinde pozitif bir etkiye sahip olurken problemlili sosyal medya kullanımı (b=.15, p<.001) sosyotelizm davranışının iletişim bozukluğu boyutu üzerinde bir etkiye sahip olmamıştır. Sonuç olarak, problemlili sosyal medya kullanımının FoMO ile sosyotelizm davranışının telefon tutkusu boyutu arasındaki ilişkide olan aracılık etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur [indirect effect=.3685, SE=.0301, 95% CI=(.3113, .4286)]. Fakat problemlili sosyal medya kullanımının FoMO ile sosyotelizm davranışının iletişim bozukluğu boyutu arasındaki ilişkide olan aracılık etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır [indirect effect=.0730, SE=.0454, 95% CI=(-.0167, .1611)].

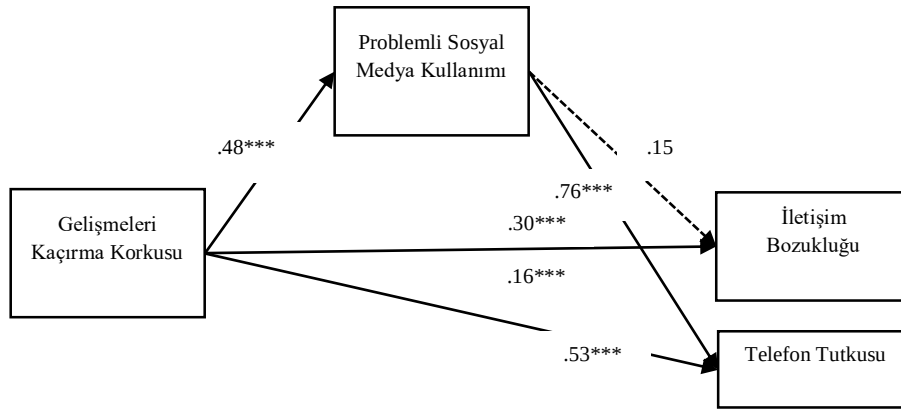
Tablo 7. Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyotelizm Davranışının Alt Boyutları Üzerindeki Doğrudan ve Dolaylı Etkileri

İletişim Bozukluğu							
FoMO'nun İB Üzerindeki Toplam Etkileri				Unstand.	SE	LLCI	ULCI
				.3751	.0594	.2584	.4918
FoMO'nun İB Üzerindeki Doğrudan Etkileri							
				.3022	.0732	.1582	.4461
FoMO'nun İB Üzerindeki Dolaylı Etkileri (PSMK Aracılığıyla)							
Bağımsız	Aracı	Bağımlı		Unstand.	SE	LLCI	ULCI
FoMO	>	PSMK	> İB	.0730	.0454	-.0167	.1611
Telefon Tutkusu							

FoMO'nun TT Üzerindeki Toplam Etkileri			Unstand.	SE	LLCI	ULCI
			.5367	.0386	.4608	.6125
FoMO'nun TT Üzerindeki Toplam Etkileri						
			.1682	.0374	.0946	.2417
FoMO'nun TT Üzerindeki Dolaylı Etkileri (PSMK Aracılığıyla)						
Bağımsız	Aracı	Bağımlı	Unstand.	SE	LLCI	ULCI
FoMO	> PSMK	> TT	.3685	.0301	.3113	.4286

Not. N = 451, FoMO= Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, PSMK= Problemlili Sosyal Medya Kullanımı, İB= İletişim Bozukluğu, TT= Telefon Tutkusu

Şekil 2. Gelişmeleri Kaçırma Korkusunun Sosyotelizm Davranışının Alt Boyutlarına Etkisinde Problemlili Sosyal Medya Kullanımının Aracı Rolü
(***p < .001)

Tablo 8. Hipotezlerin Özet Tablosu

Varsayımsal İlişki	Aracı Değişken	Sonuçlar
H1: FoMO → SD and FoMO → PSMK → SD	PSMK	Kabul edildi
H2: FoMO → İB	-	Kabul edildi
H3: FoMO → PSMK → İB	PSMK	Red edildi
H4: FoMO → TT	-	Kabul edildi
H5: FoMO → PSMK → TT	PSMK	Kabul edildi

Not. FoMO= Gelişmeleri Kaçırma Korkusu, PSMK= Problemlili Sosyal Medya Kullanımı, TT= Telefon Tutkusu, İB= İletişim Bozukluğu, TT= Telefon Tutkusu

Tablo 8’de hipotezlerin sonuçları yer almaktadır. Tabloya göre H1, H2, H4, H5 kabul edilirken H3 reddedilmiştir.

Sonuç

Bu çalışma, FoMO’nun sosyotelizm davranışı üzerindeki etkisini ve bu etkide problemlili sosyal medya kullanımının aracı rolünü araştıran kesitsel bir araştırmadır. Bu amaç doğrultusunda ilk olarak değişkenler arasında korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sonucunda FoMO, sosyotelizm davranışı, iletişim bozukluğu, telefon tutkusu ve problemlili sosyal medya kullanımı değişkenlerinin birbirleriyle olan önemli ilişkileri tespit edilmiştir.

Korelasyon analizi bulguları, FoMO’nun telefon tutkusuyula ile yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki gösterdiğini, iletişim bozukluğuyla ise daha düşük düzeyde ve yine pozitif ve anlamlı bir ilişki gösterdiğini ortaya koymuştur. Daha önce FoMO’yu sosyotelizm davranışının iki alt boyutu olan iletişim bozukluğu ve telefon tutkusu ile ilişkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çok faktörlü bakış açısı hem FoMO ile sosyotelizm davranışı arasındaki ilişkinin anlaşılmasına daha fazla yardımcı olmakta hem de birçok faktörün bir arada ele alınmasıyla bu faktörlerin sosyotelizm davranışı üzerindeki niceliksel etkisinin eşzamanlı olarak tespit edilmesine fırsat vermektedir.

Ayrıca çalışma, FoMO’nun sosyotelizm davranışıyla pozitif yönlü olarak ilişkili olduğunu göstermiştir. Bu bulgu, alan yazınla tutarlılık göstermektedir. Birçok araştırmacı FoMO’nun yüksek düzeyde problemlili telefon ve sosyal medya kullanımı ile ilişkili olduğunu bulmuştur (Griffiths ve Kuss, 2017: 49; Oberst vd., 2017: 51). FoMO bireyin sosyal kaygı yaşamasına neden olmaktadır (Dempsey vd., 2019). Sosyal kaygı yaşayan bireyler ise bu olumsuz duygudan kurtulmaya çalışmakta ve sosyal medya platformlarını bunun için bir araç kullanmaktadır (Elhai vd., 2016: 509; Wegmann vd., 2017: 33). Bu durum da bireyi, diğer bireylerle iletişim halinde olduğunda bile akıllı telefonlarına göz atmaya yönlendirebilmektedir.

FoMO’nun problemlili sosyal medya kullanımıyla pozitif ve anlamlı bir ilişkisi olduğu bulunmuştur. Przybylski ve Weinstein (2013) tarafından yapılan bir çalışma, FoMO’nun problemlili sosyal medya kullanımı ile ilişkili olduğunu bulmuştur. Sonuçlar, FoMO ile sosyal medya kullanımının artması arasında bir bağlantı olduğunu gösterirken, bu artışın problemlili sosyal medya kullanımı ile de ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Koç ve Gülyagcı (2013) tarafından yapılan bir çalışmada da FoMO’nun problemlili sosyal medya kullanımı ile ilişkili olduğunu bulmuştur. Yakın dönemde yürütölmüş bir başka araştırmada da FoMO’nun problemlili sosyal medya kullanımıyla pozitif yönde ilişkili olduğu ortaya konulmuştur (Dempsey vd., 2019; Elhai vd., 2016: 509). Bireyler sosyal medyadan uzak kaldıklarında yeni gelişmeleri kaçıracakları hissiyle sürekli olarak sosyal takip halindelerdir (Wegmann vd., 2017; Griffiths ve Kuss, 2017: 49). Bu sosyal gözetim hali ise bireyleri sürekli

olarak sosyal medya platformlarına yönlendirebilmekte ve bir süre sonra problemli olarak sosyal medyada zaman geçirmelerine neden olabilmektedir.

Bir diğer önemli bulgu ise problemli sosyal medya kullanımının sosyalizm davranışıyla yüksek düzeyde ve pozitif yönde ilişkili olduğudur. Bu bulguyu destekleyen bazı deneysel çalışmalar, problemli sosyal medya kullanımının sosyalizm davranışlarıyla olumlu bir şekilde ilişkili olduğunu bulmuştur (Balta vd., 2018: 2; Franchina vd., 2018). Örneğin, Błachnio ve Przepiórka (2019) tarafından yapılmış olan bir çalışmada problemli sosyal medya kullanımının sosyalizm davranışının bir belirleyicisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Błachnio ve Przepiórka, 2019: 270).

Çalışmanın temel amacı doğrultusunda gerçekleştirilen ilk aracılık analizine bakıldığında (Şekil 1), FoMO'nun sosyalizm davranışına olan etkisinde problemli sosyal medya kullanımının aracı rolüne sahip olduğu görülmektedir. Gerçekten de önceki çalışmalar olumsuz bir duygu durumu olan FoMO'nun bireyleri problemli sosyal medya kullanımına teşvik ettiğini (Franchina vd., 2018; Fang vd., 2020; Balta vd., 2018: 2; Bolkan ve Griffin, 2017: 313; Elhai vd., 2016: 509) ve bu problemli davranışında bireyleri sosyalizm davranışına yönlendirdiğini ifade etmiştir (Franchina vd., 2018; Błachnio ve Przepiórka, 2019: 270). Çalışmanın ikinci aracılık analizi (Şekil 2) sonucu da, FoMO'nun sosyalizm davranışının alt boyutlarından olan telefon tutkusuna etkisinde problemli sosyal medya kullanımının aracılık etmesidir. Fakat burada en çarpıcı sonuç, FoMO'nun sosyalizm davranışının alt boyutlarından olan iletişim bozukluğuna etkisinde problemli sosyal medya kullanımının aracılık etmemesidir. Bulgular, problemli sosyal medya kullanımının bireyler arasındaki iletişim bozukluğuna etki etmediğini göstermektedir. Bu bulgu, çalışmanın İsveç'te yaşayan bireyler üzerinde gerçekleştirilmiş olması ve İsveç toplumunun kültürel yapısıyla açıklanabilir. Hofstede kültürel boyutları kapsamında değerlendirildiğinde İsveç bireysel bir toplum özelliğine sahiptir (Hofstede, 2011). Kolektif toplumlar bireysel toplumlara kıyasla diğer bireylerle daha fazla iletişim halinde olmaya çalışan toplumlardır. Fakat bireysel toplumlar tam tersi olarak yalnızlığa düşkün ve daha içe dönük toplumlardır (Hofstede, 2011). Dolayısıyla, yalnızlığı seven bireysel toplumlarda problemli sosyal medya kullanımı bireyler arasındaki iletişim bozukluğuna etki etmeyebilir. Bu kapsamda gelecekteki çalışmalar bu ilişkiyi Türkiye gibi kolektif toplumlarda analiz ederek çalışmanın kapsamını genişletebilir ve oluşabilecek kültürel farklılıkları ortaya koyabilir. Sonuç olarak, İsveç örneğinde problemli sosyal medya kullanımı FoMO'nun telefon tutkusuna olan etkisine aracılık ederken, FoMO'nun iletişim bozukluğuna olan etkisine aracılık etmemektedir.

Mevcut çalışma bireyin içinde bulunduğu olumsuz durumların neden olabileceği problemli davranışları en aza indirmek amacıyla söz konusu duygu ve davranış bozukluklarına odaklanmıştır. Bu kapsamda hem teoriye hem de pratiğe önemli katkılar sağlamaktadır. FoMO'nun ve problemli sosyal medya kullanımının sosyalizm davranışı üzerinde önemli etkilere sahip olduğu

bilinmekteyken sosyotelizm davranışının boyutları üzerinden sahip olunan etkiler bilinmemektedir. Bu da önemli bir boşluğun oluşmasına neden olabilmektedir. Çünkü mevcut araştırma bulguları gösteriyor ki FoMO'nun ve problemli sosyal medya kullanımının sosyotelizm davranışı üzerinde önemli etkilere sahip olduğu bilinse de (Gori vd., 2023; Franchina vd., 2018; Błachnio ve Przepiórka, 2019: 270; Fang vd., 2020) kültürel, demografik ve kişisel farklılıklar bu etkilerin boyutlarını değiştirebilir veya ortadan kaldıracaktır. Bu kapsamda değerlendirildiğinde mevcut çalışma psikoloji alan yazınına önemli katkılar sağlamaktadır. Diğer taraftan olumsuz duygu ve davranış durumlarının birey üzerinde sorunlu davranışlara yol açabilmektedir. Bu kapsamda araştırmanın pratik katkısı, meydana gelen sorunlu davranışlara odaklanmak yerine bu davranışların belirleyicilerine odaklanılması gerektiğini ortaya koymasındır. Örneğin, FoMO gibi olumsuz bir duygu hisseden bireylerin bu konuda yardım almaları ve gerekli tedavilere başlamaları önemlidir. Bu olumsuz davranışların tedavi edilmesi, bireyin sosyal ilişkilerini, iş performansını ve genel yaşam kalitesini olumlu yönde etkileyebilir ve sonrasında meydana gelebilecek sorunlu davranışların önüne geçilmesini sağlayabilir.

Öte yandan, çalışmanın bazı sınır ve kısıtları bulunmaktadır. Bunlardan ilki zaman ve maliyet sınırlılığı nedeniyle çalışma tek bir ülke ve tek bir ilde gerçekleştirilmiş olmasıdır. Daha sonra yapılacak olan çalışmalar tarafından benzer modeli farklı kültürel değerlere sahip toplumlar üzerinde gerçekleştirilebilir ve elde edilecek bulgular kültürel boyutlar çerçevesinde bu çalışma ile karşılaştırılabilir. Bu, FoMO'nun, problemli sosyal medya kullanımının ve sosyotelizm davranışının etkileri konusunda tam bir anlayışa sahip olunabilmesi için son derece önemlidir. Ayrıca çalışma kapsamına sadece İsveç'in Göteborg ilinde yaşayan üniversite öğrencileri dâhil edilmiştir. Bu nedenle sonuçların tüm ülkeyi genellemesinde sorun teşkil edebilir. Ancak bu kısıt, mevcut örneklem sayısında yeterli düzeye ulaşılarak aşılmıştır. Bunlara ek olarak çalışma katılımcıların demografik ve kişisel farklılıkları üzerine yoğunlaşmamıştır. Gelecekte yapılacak araştırmalar, bu farklılıkları da ele alarak daha kapsamlı bir analiz sağlayabilir ve bu davranışın etkilerini daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış Bağımsız

Destek ve Teşekkür Beyanı: Çalışma için destek alınmamıştır.

Yazar Katkısı: Merve Mert %100.

Etik Onay: Nişantaşı Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 2022/1 toplantı sayısı ile 02.01.2023 tarihinde etik kurul uygunluğuna ilişkin izin alınmıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı: Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Peer Review: Independent double-blind

Funding and Acknowledgement : No support was received for the study.

Author Contributions: Merve Mert %100.

Ethics Approval: Ethics Committee approval was obtained from Nişantaşı University Ethics Committee on 02.01.2023 with the meeting number of 2022/1.

Conflict of Interest: The authors declare that they have no conflicts of interest.

Kaynakça

- Al-Saggaf, Y., ve O'Donnell, S. B. (2019). Phubbing: Perceptions, reasons behind, predictors, and impacts. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 1(2), 132-140. <https://doi.org/10.1002/hbe2.137>
- Balta, S., Emirtekin, E., Kircaburun, K., ve Griffiths, M. D. (2018). Neuroticism, trait fear of missing out, and phubbing: The mediating role of state fear of missing out and problematic instagram use. *International Journal of Mental Health and Addiction*, (1), 1-12. <https://doi.org/10.1007/s11469-018-9959-8>
- Baron, R. M., ve Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 1173-1182. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.51.6.1173>
- Beyens, I., Pouwels, J. L., van Driel, I. I., Keijsers, L., ve Valkenburg, P. M. (2021). Social media use and adolescents' well-being: Developing a typology of person-specific effect patterns. *Commbeysunication Research*, <https://doi.org/10.1177/009365022110381>
- Błachnio, A., ve Przepiorka, A. (2019). Be aware! If you start using Facebook problematically you will feel lonely: Phubbing, loneliness, self-esteem, and Facebook intrusion. A cross-sectional study. *Social Science Computer Review*, 37(2), 270-278. <https://doi.org/10.1177/0894439318754490>
- Bolkan, S., ve Griffin, D. J. (2017). Students' use of cell phones in class for off-task behaviors: The indirect impact of instructors' teaching behaviors through boredom and students' attitudes. *Communication Education*, 66(3), 313-329. <https://doi.org/10.1080/03634523.2016.1241888>
- Chotpitayasunondh, V., ve Douglas, K. M. (2016). How "phubbing" becomes the norm: The antecedents and consequences of snubbing via smartphone. *Computers in Human Behavior*, 63, 9-18. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.018>
- Çam, O., ve Çuhadar, D. (2011). Ruhsal hastalığa sahip bireylerde damgalama süreci ve içselleştirilmiş damgalama. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(3), 136-140.

- Dayapoğlu, N., Kavurmaci, M., ve Karaman, S. (2016). The relationship between the problematic mobile phone use and life satisfaction, loneliness, and academic performance in nursing students. *International Journal of Caring Sciences May*, 9(2), 2-647.
- Dempsey, A. E., O'Brien, K. D., Tiamiyu, M. F., ve Elhai, J. D. (2019). Fear of missing out (FoMO) and rumination mediate relations between social anxiety and problematic Facebook use. *Addictive Behaviors Reports*, 9, 100150. <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2018.100150>
- Elhai, J. D., Levine, J. C., Alghraibeh, A. M., Alafnan, A. A., Aldraiweesh, A. A., ve Hall, B. J. (2018). Fear of missing out: Testing relationships with negative affectivity, online social engagement, and problematic smartphone use. *Computers in Human Behavior*, 89, 289-298. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.08.020>
- Elhai, J. D., Levine, J. C., Dvorak, R. D., ve Hall, B. J. (2016). Fear of missing out, need for touch, anxiety and depression are related to problematic smartphone use. *Computers in Human Behavior*, 63, 509-516. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.079>
- Elhai, J. D., Levine, J. C., Dvorak, R. D., ve Hall, B. J. (2017). Non-social features of smartphone use are most related to depression, anxiety and problematic smartphone use. *Computers in Human Behavior*, 69, 75-82. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.12.023>
- Fang, J., Wang, X., Wen, Z., ve Zhou, J. (2020). Fear of missing out and problematic social media use as mediators between emotional support from social media and phubbing behavior. *Addictive Behaviors*, 107, 106430. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2020.106430>
- Franchina, V., Vanden Abeele, M., Van Rooij, A. J., Lo Coco, G., ve De Marez, L. (2018). Fear of missing out as a predictor of problematic social media use and phubbing behavior among Flemish adolescents. *International Journal Of Environmental Research and Public Health*, 15(10), 2319. <https://doi.org/10.3390/ijerph15102319>
- Gori, A., Topino, E., ve Griffiths, M. D. (2023). The associations between attachment, self-esteem, fear of missing out, daily time expenditure, and problematic social media use: A path analysis model. *Addictive Behaviors*, 107633. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2023.107633>
- Göksün, D. O. (2019). Sosyotelist olma ve sosyotelizme maruz kalma ölçeklerinin Türkçeye uyarlanması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(3), 657-671. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.505642>
- Griffiths, M. D., ve Kuss, D. (2017). Adolescent social media addiction (revisited). *Education and Health*, 35(3), 49-52.
- Hayes, A. F. (2013). Mediation, moderation, and conditional process analysis. Introduction to mediation, moderation, and conditional process

- analysis: A Regression-Based Approach, 1, 20.
<https://doi.org/10.1017/SJP.2021.46>
- Hayes, A. F., ve Montoya, A. K. (2017). A tutorial on testing, visualizing, and probing an interaction involving a multicategorical variable in linear regression analysis. *Communication Methods and Measures*, 11(1), 1-30. <https://doi.org/10.1080/19312458.2016.1271116>
- Hofstede, G. (2011). Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context. *Online readings in psychology and culture*, 2(1), 2307-0919. <https://dx.doi.org/10.9707/2307-0919.1014>
- Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Mızrak-Şahin, B., ve Babadağ, B. (2016). Sanal dünyanın kronolojik bağımlılığı: Sosyotelizm (phubbing). *Addicta: The Turkish Journal on Addiction*, 3(2). <https://doi.org/223-269>. 10.15805/addicta.2016.3.0013
- Karadağ, E., Tosuntaş, Ş. B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., Şahin, B. M., ve Babadağ, B. (2015). Determinants of phubbing, which is the sum of many virtual addictions: A structural equation model. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(2), 60-74. <https://doi.org/10.1556/2006.4.2015.005>
- Koc, M., ve Gulyagci, S. (2013). Facebook addiction among Turkish college students: The role of psychological health, demographic, and usage characteristics. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 16(4), 279-284. <https://doi.org/10.1089/cyber.2012.0249>
- Oberst, U., Wegmann, E., Stodt, B., Brand, M., ve Chamarro, A. (2017). Negative consequences from heavy social networking in adolescents: The mediating role of fear of missing out. *Journal of Adolescence*, 55, 51-60. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2016.12.008>
- Papacharissi, Z., ve Rubin, A. M. (2000). Predictors of Internet use. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 44(2), 175-196. https://doi.org/10.1207/s15506878jobem4402_2
- Preacher, K. J., ve Hayes, A. F. (2008). Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior Research Methods*, 40(3), 879-891. <https://doi.org/10.3758/BRM.40.3.879>
- Preacher, K. J., Rucker, D. D., ve Hayes, A. F. (2007). Addressing moderated mediation hypotheses: Theory, methods, and prescriptions. *Multivariate Behavioral Research*, 42(1), 185-227. <https://doi.org/10.1080/00273170701341316>
- Przybylski, A. K., ve Weinstein, N. (2013). Can you connect with me now? How the presence of mobile communication technology influences face-to-face conversation quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 30(3), 237-246. <https://doi.org/10.1177/0265407512453827>

- Roberts, J. A., ve David, M. E. (2016). My life has become a major distraction from my cell phone: Partner phubbing and relationship satisfaction among romantic partners. *Computers in Human Behavior*, 54, 134-141. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.07.058>
- Roberts, J. A., ve David, M. E. (2020). The social media party: Fear of missing out (FoMO), social media intensity, connection, and well-being. *International Journal of Human-Computer Interaction*, 36(4), 386-392. <https://doi.org/10.1080/10447318.2019.1646517>
- Lin, L. Y., Sidani, J. E., Shensa, A., Radovic, A., Miller, E., Colditz, J. B., ve Primack, B. A. (2016). Association between social media use and depression among US young adults. *Depression and Anxiety*, 33(4), 323-331. <https://doi.org/10.1002/da.22466>
- Liu, K., Chen, W., Wang, H., Geng, J., ve Lei, L. (2021). Parental phubbing linking to adolescent life satisfaction: The mediating role of relationship satisfaction and the moderating role of attachment styles. *Child: Care, Health and Development*, 47(2), 281-289. <https://doi.org/10.1111/cch.12839>
- Mert, M., Tengilimoglu, D., ve Dursun-Kilic, T. (2021). The Impact of Consumer Perceptions of Social Media Advertisements on Buyer Behavior:: An Intercultural Investigation. *Journal of Euromarketing*, 30, 3-4.
- McDaniel, B. T., ve Coyne, S. M. (2016). “Technoference”: The Interference of Technology in Couple Relationships and Implications for Women’s Personal and Relational Well-Being. *Psychology of Popular Media Culture*, 5(1), 85-98. <https://doi.org/10.1037/ppm0000065>
- McCrae, R. R., ve Costa, P. T. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(1), 81. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.52.1.81>
- Salehan, M., ve Negahban, A. (2013). Social networking on smartphones: When mobile phones become addictive. *Computers in Human Behavior*, 29(6), 2632-2639. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.07.003>
- Tandon, A., Dhir, A., Talwar, S., Kaur, P., ve Mäntymäki, M. (2022). Social media induced fear of missing out (FoMO) and phubbing: Behavioural, relational and psychological outcomes. *Technological Forecasting and Social Change*, 174, 121149. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2021.121149>
- Türel, O., Matt, C., Trenz, M., Cheung, C. M., D’Arcy, J., Qahri-Saremi, H., ve Tarafdar, M. (2019). Panel report: the dark side of the digitization of the individual. *Internet research*, 29(2), 274-288. <https://doi.org/10.1108/INTR-04-2019-541>
- Triandis, H. C., Leung K., ViUareal, M. J., ve Clack, E L. (1985). Allocentric versus idiocentric tendencies: Convergent and discriminant validation.

- Journal of Research in Personality*, 19, 395-415.
[https://doi.org/10.1016/0092-6566\(85\)90008-X](https://doi.org/10.1016/0092-6566(85)90008-X)
- Twenge, J. M., Joiner, T. E., Rogers, M. L., ve Martin, G. N. (2018). Increases in depressive symptoms, suicide-related outcomes, and suicide rates among US adolescents after 2010 and links to increased new media screen time. *Clinical Psychological Science*, 6(1), 3-17.
<https://doi.org/10.1177/2167702617723376>
- Van den Eijnden, R. J., Lemmens, J. S., ve Valkenburg, P. M. (2016). The social media disorder scale. *Computers in Human Behavior*, 61, 478-487. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.03.038>
- Wang, X., Gao, L., Yang, J., Zhao, F., ve Wang, P. (2020). Parental phubbing and adolescents' depressive symptoms: Self-esteem and perceived social support as moderators. *Journal of youth and adolescence*, 49, 427-437. <https://doi.org/10.1007/s10964-019-01185-x>
- Wegmann, E., Brandtner, A., ve Brand, M. (2021). Perceived strain due to COVID-19-related restrictions mediates the effect of social needs and fear of missing out on the risk of a problematic use of social networks. *Frontiers in Psychiatry*, 12, 623099. <https://doi.org/10.3389/fpsyt.2021.623099>
- Wegmann, E., Oberst, U., Stodt, B., ve Brand, M. (2017). Online-specific fear of missing out and Internet-use expectancies contribute to symptoms of Internet-communication disorder. *Addictive Behaviors Reports*, 5, 33-42. <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2017.04.001>
- Wegmann, S., Eftekharzadeh, B., Tepper, K., Zoltowska, K. M., Bennett, R. E., Dujardin, S., Hyman, B. T. (2018). Tau protein liquid-liquid phase separation can initiate tau aggregation. *The EMBO journal*, 37(7), 98049. <https://doi.org/10.15252/emboj.201798049>
- Zhao, X., Lynch Jr, J. G., ve Chen, Q. (2010). Reconsidering Baron and Kenny: Myths and truths about mediation analysis. *Journal of Consumer Research*, 37(2), 197-206. <https://doi.org/10.1086/651257>

Extended Abstract

Phubbing behavior is typically characterized as the act of individuals directing their attention towards their smartphones while interacting with others, leading to a disconnection from interpersonal communication (Karadağ et al., 2016). In recent years, many researchers have focused on its possible causes. Specifically, these causes are reported to be negative emotions and behaviors such as social media dependency, depression, boredom, stress, and social anxiety (AlSaggaf and O'Donnell, 2019; Franchina et al., 2018). However, why and how phubbing behavior is triggered is still largely unexplored. Accordingly, this study aimed to identify the causes to prevent phubbing behaviors that can potentially generate negative emotions

and behaviors. In this context, the mediating effect of the problematic use of social media on the possible effect of the fear of missing out, which is a negative mood, on phubbing behavior was examined. Furthermore, the study sought to explore these relationships and broaden the research scope by including communication disorder and smartphone addiction, which are sub-dimensions of phubbing behavior.

The sample consisted of 500 university students at the University of Gothenburg, Sweden. Participants were selected using simple random sampling based on voluntary participation. A face-to-face questionnaire was applied to the participants. 49 participants were excluded from the analysis due to missing data (31 participants) or improper filling (18 participants). In this context, the final sample group consisted of 451 University of Gothenburg students, of whom 217 (48.1%) were female and 234 (51.9%) were male. First, the reliability and validity of the scales used in the study were analyzed. The phubbing behavior scale consisted of two dimensions, communication disorder and telephone passion, and these dimensions were assessed using the confirmatory factor analysis. In addition, descriptive statistics and correlations between the variables were examined. SPSS 22 and Hayes et al.'s (2017) PROCESS Macro (Model 4) were used to test the hypotheses in the study. The AMOS 21 program was used for confirmatory factor analysis. 95% confidence intervals were determined based on large data sets reconstructed from the original data using the bootstrap method. A correlation analysis between variables was then performed. Following the analysis, significant correlations were detected among the variables of fear of missing out, phubbing behavior, communication disorder, smartphone addiction, and problematic social media use.

The first mediation analysis conducted in line with the main objective of the study (Figure 1) revealed that the use of problematic social media had a mediating role in the effect of fear of missing out on phubbing behavior. Indeed, previous studies suggest that fear of missing out, that is, a negative state of mind, encourages individuals to use problematic social media (Fang et al., 2020; Bolkan and Griffin 2017) and that it guides individuals to engage in phubbing behavior in its problematic behavior (Błachnio and Przepiórka 2019). The second mediation analysis (Figure 2) showed that problematic social media use mediated the effect of fear of missing out on phone passion, which is one of the sub-dimensions of phubbing behavior. However, the most remarkable result was that problematic social media use did not mediate the effect of fear of missing out on communication disorder, which is one of the sub-dimensions of phubbing behavior. The results showed that problematic social media use had no effect on communication disorder between individuals. This result can be explained by the fact that the study was conducted on individuals living in Sweden and by the cultural structure of Swedish society. Based on Hofstede's cultural dimensions, Sweden demonstrates a trait of an individualistic society (Hofstede, 2011). Collective

societies seek contact with other individuals more than individual societies. In contrast, individual societies prefer solitude and are more introverted (Hofstede, 2011). Therefore, problematic social media use may not have an impact on communication disorder between individuals in individual societies that prefer solitude. In this regard, future studies may expand the scope of the study by analyzing this relationship in collective societies such as Turkey and highlighting the cultural differences that may occur. In summary, problematic social media use mediated the effect of fear of missing out on telephone passion, but not the effect of fear of missing out on communication disorder in the Swedish sample.

The present study focused on the above-mentioned emotional and behavioral disorders to minimize the problematic behaviors that may be caused by the individual's negative situations. In this context, it makes an important contribution to theory and practice. Although it is known that the fear of missing out and the problematic use of social media have important effects on phubbing behavior, the effects on the dimensions of phubbing behavior are not known, which is a significant gap. The reason for this is that recent studies indicate that although the fear of missing out and troublesome social media use are recognized as having significant impacts on phubbing behavior (Gori et al., 2023; Błachnio and Przepiórka, 2019), cultural, demographic, and personal differences may alter the magnitude of these effects or cancel them out. Considered in this context, the current research study provides a significant contribution to the field of psychology. On the other hand, negative emotions and actions can result in problematic behaviors for individuals. In this regard, the practical implication of the study is that it highlights the need to address the underlying factors behind such behaviors rather than focusing solely on the problematic behaviors themselves. For instance, it is crucial for individuals who experience negative emotions like fear of missing out to seek assistance and undergo necessary treatments. Treating these negative behaviors can have a beneficial impact on an individual's social relationships, job performance, overall quality of life, and even help prevent any potential problematic behaviors that may arise later.